

ПРАВИЛА ЗА ОБСЛУЖВАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ В РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „Н.Й.ВАПЦАРОВ”

Утвърдил	Директор		
Дата на промяна	Февруари 2017 г.	Уляна Ганева	

Раздел първи

Общи положения

Чл.1. Тези Правила уреждат взаимоотношенията на Регионална библиотека „Н.Й.Вапцаров”, наричана по-нататък Библиотеката, с нейните потребители и са разработени в съответствие със Закон за обществените библиотеки, Наредба №3 за съхраняването, ползването и разпореждането с библиотечните фондове и чл.8, т.2 и (§) 2 от заключителните разпоредби на Правилник за дейността на РБ „Н.Й.Вапцаров”- Кърджали.

Чл.2. Библиотеката е регионален културен институт, основна обществена библиотека в област Кърджали и осигурява на своите потребители библиотечно-информационно обслужване като им предоставя за ползване универсални по своя характер библиотечни документи.

Чл.3. /1/ Всеки гражданин има право да ползва услугите на библиотеката, за което трябва да се регистрира като неин потребител;

/2/ При регистрация потребителите заплащат абонаментна такса. След изтичането на срока на регистрацията те се пререгистрират.

Чл.4. Работното време на Библиотеката се определя със заповед на Директора.

/1/ Работното време на отделите, които работят с потребители е обявено на сайта на Библиотеката и на определените за това места в обслужващите звена;

/2/ Библиотеката не работи с потребители всеки последен петък от месеца поради профилактика на библиотечните фондове;

/3/ Библиотеката не работи с потребители в неделя и в официално обявените празнични дни.

Раздел втори

Регистрация на потребителите

Чл.5. Всеки гражданин има правото да ползва услугите на Библиотеката. За целта той трябва да се регистрира като неин потребител според условията на настоящите Правила.

Чл.6. Отношенията между библиотеката и потребителите се уреждат съгласно разпоредбите на Закона за обществените библиотеки и Закона за задълженията и договорите и се установяват с акта на издаване на лична читателска карта.

Чл.7. Когато Библиотеката предостави на потребителя библиотечни документи със задължение за връщане между двете страни възниква договор – заем за послужване по чл. 243, 244, 247 – 249 от Закона за задълженията и договорите.

/1/ Сключването на договора се установява с писмен документ или в електронен запис. В него се съдържат следните данни: име, бащино име, фамилно име, постоянен адрес и адрес по местоживеене, номер, дата и местоиздаване на личната карта, единен граждански номер; автор, заглавие и инвентарен номер на заетия библиотечен документ, дата на връщане на документа, подпис на читателя при получаването му;

/2/ Редът, по който става заемането на библиотечен документ за дома или ползване на място, се определя от Правилата за обслужване на потребители.

Чл.8. Регистрираните потребители заплащат абонаментна такса, определена с решение на Дирекционния съвет, за което получават читателска карта. При

всяко посещение в Библиотеката те са длъжни да я представят при поискване от библиотечните служители:

- Ученици до 7 клас – 2 лв.
- Средношколци – 3 лв.
- Студенти – 4 лв.
- Пенсионери и инвалиди – 2 лв.
- Всички останали читатели – 5 лв.
- Еднодневна регистрация – 1 лв.
- Едномесечна регистрация – 2 лв.

Чл.9. Читателската карта е лична и не се преотстъпва.

Чл.10. Абонаментна такса не се заплаща в следните случаи:

/1/ при регистрация в Дни на отворените врати, които предварително се обявяват на уебсайта и фейсбук – страницата на Библиотеката;

/2/ при колективни посещения в Библиотеката и съвместна дейност, договорени предварително с ръководството;

/3/ при второ и всяко следващо дете в семейството.

Чл.11. Не се регистрират и пререгистрират като потребители лица, имащи задължения към Библиотеката.

Чл. 12. При регистрирането на потребителите се спазват следните условия:

/1/ Граждани над 14 години се регистрират след представяне на документ за самоличност;

/2/ Деца до 14 годишна възраст се регистрират с документ на родителите или настойниците си;

/3/ За деца под 6 годишна възраст библиотечни документи могат да се получават от родителите или настойниците, след като се регистрират като потребители;

/4/ За студенти се изисква и заверена студентска книжка;

/5/ При промяна на постоянния адрес или документа за самоличност потребителят е длъжен да уведоми Библиотеката.

Чл.13. Читателски карти са различни по вид:

- Читателска карта за 12 месеца от дата на издаването;
- Читателска карта за 1 месец;
- Еднодневна читателска карта;
- Служебна читателска карта.

Чл.14. На потребители, които са обявили изгубена или открадната карта се издава нова, след като заплатят глоба в размер на 1 /един/ лев.

Чл.15. Потребители, които с действията си уронват авторитета на Библиотеката се лишават от правото да ползват услугите ѝ за определен период от време, по решение на ръководството.

Чл.16. При регистрирането си потребителите се запознават с видовете услуги, мястото и реда на получаването им и с правата и задълженията си.

Раздел трети

Библиотечни услуги

Чл.17. Библиотеката предоставя на потребителите си основни и специализирани библиотечни услуги, съгласно чл. 51 – 52 от Закона за обществените библиотеки.

/1/ Основни библиотечни услуги са:

- ползване на библиотечните колекции в Библиотеката или извън нея;
- получаване на вербална библиографска и фактографска информация;
- достъп до собствени традиционни и електронни бази данни и интернет достъп за образователни, социални и научни цели.

Основните библиотечни услуги се предоставят безвъзмездно.

/2/ Специализирани библиотечни услуги са:

- предоставяне на писмена библиографска информация;
- предоставяне на ретроспективни библиографски издирвания;
- доставка на библиотечни документи от страната и чужбина;
- достъп до външни мрежови ресурси и бази данни;
- копиране и сканиране на библиотечни документи;
- публикуване на издания.

Специализираните библиотечни услуги се предоставят възмездно.

Чл.18. Потребителите имат право да заемат библиотечни документи и да ползват услуги в следните обслужващи звена:

- ❖ Заемна зала
- ❖ Читални зали
- ❖ Детски отдел
- ❖ Читалня „Краезнание”
- ❖ Информационно-образователен център „Библионет”
- ❖ Филиали

Чл.19. Право на заемане на библиотечни документи извън Библиотеката дава читателска карта за 12 месеца.

/1/Месечната и едnodневна читателска карта дават право на заемане на библиотечни документи само в читалните зали на Библиотеката.

Чл.20. /1/ Потребителите могат да заемат за дома едновременно ограничен брой библиотечни документи:

- до 10 тома книги ;
- до 2 броя CD ROM , DVD;
- до 3 репродукции.

/2/ Съгласно Закон за културното наследство, Наредба №3 за съхраняването, ползването и разпореждането с документи от библиотечния фонд и Кодекс на специализираната библиотечна услуга Междубиблиотечно заемане потребителите не могат да заемат за дома следните библиотечни документи: справочни издания - речници, енциклопедии, библиографски издания и др.; периодични издания; документи от фондовете на отдел „Справочно –библиографски и Краезнание” и читалните, както и документи, получени чрез услугата Междубиблиотечно заемане; редки и ценни библиотечни документи /ръкописи, старопечатни издания, архивни фондове, фотографии, уникални издания, лични библиотеки/, защитени от авторско право непубликувани издания на български граждани.

Чл.21. Срокът на заемане на библиотечни документи за дома е както следва:

- на книги - 30 дни;
- документи на цифров носител – 10 дни;
- репродукции – 3 месеца.

/1/ Заеманите библиотечни документи се вписват от библиотекаря в електронния картон на потребителя и той се подписва на заемна бележка;

/2/ Срокът на заемане може да бъде удължен не повече от два пъти, като за това е необходимо да се уведоми библиотеката. Читателят може да презапише заетите библиотечни документи на място, по телефон или електронна поща;

/3/ Срокът на заемане не се удължава ако има заявено търсене от друг потребител за същите документи.

Чл.22. Закъснелите потребители се уведомяват с писмо или имейл. Те са длъжни в срок от 30 дни след известието да върнат заетите документи, като заплатят пощенските разходи за известието.

Чл.23. При неспазване на сроковете за връщане на заетите библиотечни документи потребителят заплаща глоба по действащия Ценоразпис на услугите в Библиотеката./ чл.43 (2) от Наредба №3 за съхраняването, ползването и разпореждането с документи от библиотечния фонд/ и чл.58, ал.2, т.2 от ЗОБ.

Чл.24. Всеки потребител е длъжен:

/1/ да се грижи за запазване на заетите библиотечни документи;

/2/ да ги върне в определения срок, годни за ползване;

/3/ да не преотстъпва ползването им на трети лица.

Чл.25. Когато читателят повреди зает библиотечен документ до такава степен, че го направи негоден за ползване или не може да го върне, защото го е загубил, или поради друга, независеща от него причина, той трябва да го замени:

- с идентичен в библиографско отношение екземпляр;
- с друго издание на същото заглавие или с равностойно по съдържание и цена заглавие.

Чл.26. Когато читателят не върне заетите библиотечни документи, се прилагат разпоредбите на чл. 66 - 68 от Закона за обществените библиотеки както и Гражданския процесуален кодекс.

Чл.27. Заемането на библиотечни материали в читалните зали на Библиотеката става след представянето на читателска карта и попълнена от потребителя Заемна бележка.

Чл.28. Потребителят може да запази заетите в читалня документи за не повече от 6 дни.

Чл.29. Потребителите могат да заявят библиотечни документи /оригинал или копия/ от страната и чужбина чрез междубиблиотечна заемна служба /МЗС/.

/1/ Заплащането на услугата се извършва съгласно Ценоразпис на Библиотеката.

Чл.30. Ползване на компютри и интернет:

/1/ Всеки потребител с актуална регистрация има право на свободен достъп до компютри и кабелен интернет на определените за това места, както и достъп до безжичен интернет;

/2/ Разрешава се ползването на преносим компютър или друго мобилно устройство, като Библиотеката не носи отговорност за евентуална повреда при използването им;

/3/ Десет минути преди края на работното време потребителите преустановяват ползването на компютрите.

Чл.31. В Библиотеката не се разрешава:

/1/ Теглене на софтуер, филми и музика;

/2/ Промяна на конфигурациите на системата или модифициране на вече инсталирания софтуер, инсталиране на друг софтуер;

/3/ Използване на услугата за политически, рекламни или престъпни /по смисъла на НПК/ цели;

/4/ Времевият лимит за ползване на кабелен интернет от един потребител е 60 минути. Удължаване е възможно с разрешение на библиотекаря;

/5/ При ползване на интернет всеки потребител е длъжен да спазва законите на Република България. Не се разрешава да се посещават и разпространяват сайтове съдържащи насилие, порнография или такива, незачитащи човешките права; не могат да бъдат нарушавани законите свързани с интелектуалната собственост и авторските права;

/6/ При неспазване правилата за ползване на интернет библиотекарят има право да прекрати достъпа на потребителя до интернет;

/7/ При повторно нарушение на правилата потребителят се лишава от правото на ползване на интернет за определен период от време с решение на ръководството.

Чл.32. Копирането на библиотечни документи се извършва единствено и задължително в Библиотеката при спазване изискванията на чл.24 (1) т.9 и т.11 от Закона за авторското право и сродните му права.

Чл.33. Библиотеката предлага обучителни услуги за потребители в обучителен информационен център „Библионет”.

Чл.34. Библиотеката осъществява издателска дейност.

Раздел четвърти

Задължения и отговорности на потребителите

Чл.35. Потребителите са задължени:

- при посещение в Библиотеката да носят читателската си карта, която показват при поискване от библиотечните служители;
- да се запознаят с правилата за обслужване на потребителите;
- да пазят ред и тишина в помещенията на Библиотеката;
- задължително е превключването на тих режим на мобилните устройства;
- да спазват срока и условията за заемане на библиотечните документи;
- да не нарушават начина на подреждане на фондовете за свободен достъп, както и приетата организация на обслужване;
- да не увреждат библиотечните документи: да пазят книгите чисти, да не подчертават, да не правят бележки по полетата, да не прегъват или късат страници;
- да не изваждат картички от каталозите и да не разместват каталожните чекмеджета;
- да заявяват исканите документи чрез вярно, точно и ясно попълнени заемни бележки;
- да уведомяват дежурните библиотекари при констатиране на повреди и липсващи страници в заетите библиотечни документи;
- да спазват указанията за работа на автоматизираните работни места;
- да не внасят храни и напитки в читалните зали и залите за книгозаемане за дома;
- пушенето в сградата на Библиотеката е забранено;

- в сградата на Библиотеката не се допускат лица във видимо нетрезво състояние, агресивно поведение, с хладно или огнестрелно оръжие, с неприлично или нехигиенично облекло.

Чл.36. Отнемането на правото на ползване услугите на библиотеката не изключва възстановяването на щетите по чл.24.

Чл.37. Документи със стойност на договор между Библиотеката и потребителите са: читателска карта, електронен запис и заемна бележка.

Чл.38. При нарушаване на правилата от служител на Библиотеката потребителите уведомяват ръководителя на съответното звено. За неотстранените нарушения уведомяват директора на Библиотеката.

Раздел пети

Задължения и отговорности на библиотечните служители

Чл.39. Да спазват Етичния кодекс на библиотекарите в Република България.

Чл.40. Да запознават потребителите с реда на ползване на библиотечните документи и услуги в библиотеката, с техните права и задължения.

Чл.41. Своевременно да регистрират заемането и освобождаването на литературата от потребителите.

Чл.42. Да упътват, информират и оказват помощ на потребителите при работа с традиционните и електронните информационни ресурси и с фондовете на свободен достъп.

Чл.43. Да не допускат ползване на библиотеката от потребители без регистрация.

Чл.44. Да не допускат изнасяне на библиотечни документи извън установения ред.

Чл.45. Да пазят достъпа до личните данни на потребителите, както и да не разпространяват информация, свързана с личните данни на читателите и ползваните от тях документи в Библиотеката. При нарушения служителите носят наказателна отговорност по Закона за опазване на личните данни.

Чл.46. Да спазват технологичните изисквания за работа.

Чл.47. Да следят за спазване на реда в Библиотеката.

Чл.48. Да проверяват физическото състояние на заеманите и връщани библиотечни документи.

Чл.49. Библиотекарите, които извършват регистрацията на потребители са длъжни:

- да поддържат база данни „Читателска картотека” с обработени лични данни, съгласно Инструкцията за водене на регистри за лични данни и на основание чл.23, ал. 4 от ЗЗЛД;
- да приемат парични постъпления от потребителите /абонамент, такси, глоби и др. / и да им предоставят финансов бонус за всяка приета сума.

Чл.50. Да не допускат изнасяне на библиотечни документи извън установения ред.

Чл.51. Да поддържат реда на документите , да спазват установените режими за съхраняване и опазване на библиотечните фондове.

Чл.52. Да не допускат и обслужват лица в нетрезво състояние, агресивно поведение, с хладно или огнестрелно оръжие, с неприлично и нехигиенично облекло.

Раздел шести

Административно-наказателни разпоредби

Чл.53. Който умишлено повреди, унищожи или изгуби документ от библиотечния фонд се наказва с глоба от 200 до 500 лева съгласно разпоредбите на чл.66 /1/ от Закона за обществените библиотеки:

/1/ Когато предмет на деянието по ал. 1 е културна ценност, наказанието е глоба от 500 до 2000 лв., съгласно чл. 66 /2/ от Закона за обществените библиотеки, ако деянието не съставлява престъпление;

/2/ Тази санкция не се прилага, когато ползвателят замени загубените или повредени библиотечни документи с идентични в библиографско отношение екземпляри и по преценка на библиотекарите. Замяната се извършва след съгласуване с библиотекаря, отговарящ за комплектуване на фондовете.

Чл.54. Длъжностно лице, което не осигури подходящи условия за опазване на документи и допусне те да се изгубят, повредят или унищожат се наказва съгласно чл.67 от Закона за обществените библиотеки.

Чл.55. Нарушенията по чл.53 и чл.54 от настоящите Правила се установяват с акт на оправомощени от директора лица /чл.68, ал.1 от ЗОБ/.

Настоящите Правила се приемат в изпълнение на Закона за обществените библиотеки / Обн., ДВ, бр. 42 от 5.06.2009 г., в сила от 6.07.2009 г., изм., бр. 74 от 15.09.2009 г., в сила от 15.09.2009 г., бр. 38 от 21.05.2010 г., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 68 от 2.08.2013 г., в сила от 2.08.2013 г./, Наредба №3 от 18 ноември 2014 г. за съхраняване, ползване и разпореждане с документи от библиотечния фонд и Типовите правила за обслужване на читателите в Република България.

Настоящите Правила за обслужване на потребителите на РБ „Н.Й.Вапцаров” са приети на заседание на Дирекционния съвет с протокол №2 / 2017 г. и влизат в сила от датата на утвърждаването им.